

Forberedt kommentar

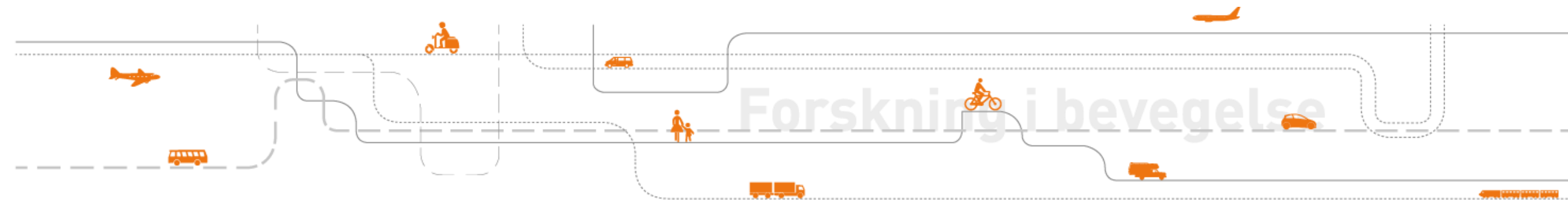
Seminar i Forum for byutvikling og bytransport, 8. september 2021, digitalt

Aud Tennøy

PhD By- og regionplanlegging

Prosjektleder Forum for byutvikling og bytransport

Forskningsleder Byutvikling og bytransport, TØI

Sett i lys av viktige mål for byene

- **Nullvekstmålet** – ikke vekst i personbiltrafikken, klima
- **Attraktive byer** – effektive, gode steder å bo og drive næring i
- **Levende byer** – sentrum, folk i gatene, liv, gøy, 'urbanitet'
- **Rettferdige og inkluderende byer** – tilgjengelighet
- **Folkehelse** – aktiv transport, tilhørighet, tilgang til grønt
- **Redusere nedbygging av LNF** - begrense arealforbruk

1 UTRYDDE
FATTIGDOM

2 UTRYDDE
SULT

3 GOD
HELSE

4 GOD
UTDANNING

5 LIKESTILLING
MELLOM
KJØNNENE

6 RENT VANN OG
GODE
SANITÆRFORHOLD

7 REN ENERGI
FOR ALLE

8 ANSTENDIG ARBEID
OG ØKONOMISK
VEKST

9 INNOVASJON OG
INFRASTRUKTUR

10 MINDRE
ULIKHET

11 BÆREKRAFTIGE
BYER OG SAMFUNN

12 ANSVARLIG
FORBRUK OG
PRODUKSJON

13 STOPPE
KLIMAENDRINGENE

14 LIV UNDER
VANN

15 LIV PÅ
LAND

16 FRED OG
RETTFERDIGHET

17 SAMARBEID
FOR Å NÅ MÅLENE

Hvilke problemer og fordeler skaper tidligere tiders planlegging og utvikling for oss i dag?

Hvilke problemer skaper tidligere tiders planlegging og utvikling for oss i dag?

- Spredte, bilbaserte og bilavhengige byer – store suburbane områder – som er vanskelige å betjene med andre transportmidler enn bil
- Store kjøpesentre utenfor byene – som blant annet svekker sentrum og lokalsentre
- Et bilbasert transportsystem – mest midler har gått til å bygge veier
- Gåing og sykling sterkt nedprioritert som transportform
- Mye og økende biltrafikk, som gir kø og krever mye plass til parkering
- 'Behov' for veibygging, som er svært kostbare både med tanke på finansiering, arealforbruk og CO₂-utslipp
- Lite 'aktiv transport' – som er problematisk i et folkehelseperspektiv
- Mindre god tilgjengelighet for mange som ikke kjører bil
- Mangel på vel fungerende offentlige møtesteder
- Mye LNF-areal er bygd ned av veier, parkeringsplasser, boligfelt, kjøpesentre, næringsparker, mv.
- Utviklingen har gitt vaner, som har gitt oppfatninger og kultur om at bil skal ha forrang

Hvilke fordeler skaper tidligere tiders planlegging og utvikling for oss i dag?

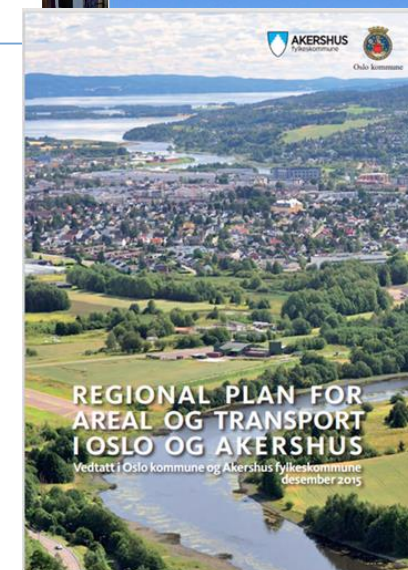
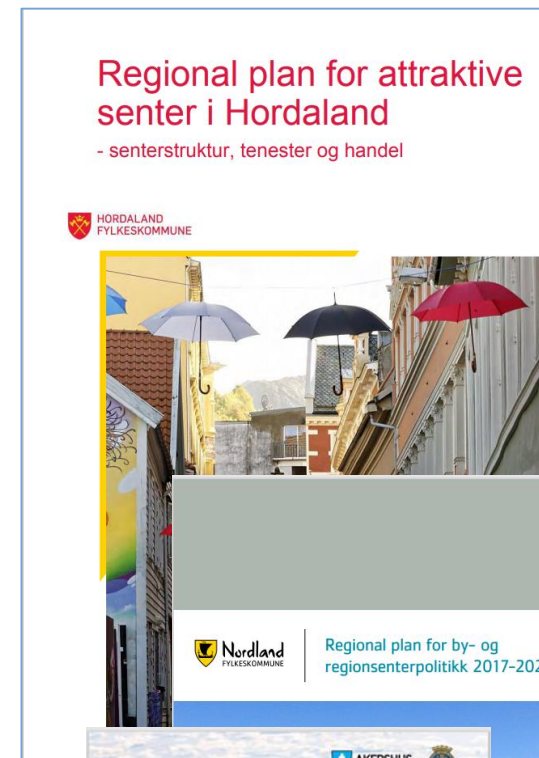
- Svært høy boligkvalitet, mange fine boligområder, god plass
- Sentrum med historisk struktur – de (fleste) ble ikke revet
- Noen byområder som er lite bilavhengige, og som er livlige og levende
- Veitunneler under byene – rydder unna gjennomgangstrafikken men bidrar til bilbasert utbyggings- og transportmønster
- En kontinuerlig kritisk diskusjon
 - Noen lite lure ting har ikke blitt gjennomført
 - Har lagt grunnlag for dagens kritiske diskusjon og endring i kunnskap, holdninger og handlinger
- Trafikkdemping, opprusting og forbedring av indre byområder og sentrum

Dagens 'løsning for å nå målene'

(som vi ikke gjennomfører så veldig konsekvent)

- Bygge nye arbeidsplasser, boliger og handel i og ved sentrum i stedet for som fortsatt byspredning
- Styrke sentrum
- Forbedre kollektivtilbudet
- Legge til rette for sykling og gåing
- Ikke legge til rette for økt biltrafikk (veier, parkering, mv.)

Hvilke problemer og fordeler skaper vi for neste generasjon planleggere?

Hvilke problemer skaper vi for neste generasjon planleggere?

Hva vil de tenke 'takk skal du f... meg ha!' om?

- At vi fortsatte med bilbasert utbygging av boliger, arbeidsplasser, mv. også på LNF-områder
- At vi fortsatte å bygge store motorveier i og mellom byene (110 km/t, trafikk, natur,..)
- At vi la opp til at 'teknologien skal redde oss' – elbil, selvkjørende, mv.
- At vi nølte - ikke trodde nok på - at vi kan nå målsettinger om for eksempel nullvekst og trafikkreduksjon, øke gang-, sykkel- og kollektivandelene
- At vi ikke greide å finne de gode løsningene, som beslutningstakerne kunne tro på
- At vi ikke støttet mer opp om de som prøvde å gjøre det som skal til for å nå målene
- At vi ikke fikk gjort noe med modellerings- og analysesystemene våre – at de fortsatt er innrettet mot bilens 'behov' i stedet for hvordan vi vil at byene skal bli

Hvilke fordeler skaper vi for neste generasjon planleggere?

Hva vil de tenke 'bra jobba, takk!' om?

- Fortetting og transformasjon i og ved sentrum
- At mange transformerte områder er av god kvalitet og gir gode kvaliteter til byene
- At mange byer har bedret tilgjengeligheten til sjø, vann og elver
- At vi ikke bygde ned sentrale parker, friområder og markaområder
- At vi begynte med avklaringer og fjerning av 'gule flekker' (feil lokaliserte boligområder) i KPA
- At mange byer satser på sentrum
- At vi begynte å rydde parkerte biler bort fra gater og plasser for å gi plass til å gå, sykle, møtes, byliv...
- Kollektivsatsingene og -forbedringene i både store og små byer
- Nullvekstmålet!
- At noen fikk demonstrert at det kan gå bra og bli bra når man prioriterer andre ting foran bil

Hva vil de ønske at vi hadde gjort og fått til?

- At vi var den generasjonen som greide å snu trenden bort fra bilbasert byutvikling og utvikling av transportsystemene

Usikkerheter, uenigheter og kunnskapsbehov

- Er fortetting og transformasjon bra for folk og miljø?
- Blir kvaliteten i de nye tette byområdene god nok? (Hva med i småhusområdene?)
- Er det virkelig mulig å få til overgang fra bil til andre transportmidler i stort omfang?
- Er det rettferdig og inkluderende å redusere biltilgjengelighet for å gi bedre tilgjengelighet med andre transportmidler?
- Trenger vi å redusere bilbruken/trafikken når alle biler blir elbiler?
- Tar vi nok hensyn til klimaeffektene vi vet kommer?
 - Klimatilpasning, infrastruktur, ...
- Kan vi la være å bygge store, nye veier, eller vil det gi kaos, svekke næringsutvikling i (hele) Norge, mv.?
- Hva som kan erstatte dagens analysesystemer med KU, N/K, trafikkprognoser...

Gruppediskusjoner

- Gruppene skal diskutere og komme med svar på tre spørsmål, som gruppen skal legge frem veldig kort (5 minutt på hver gruppe) i plenum etterpå, som grunnlag for felles diskusjon.
- Vi ber dere organisere svar/innspill på tre PPer – **som også sendes til Aud** (ate@toi.no) og som vi bruker i oppsummeringen som legges på hjemmesidene
- FØRST: Bestem hvem som skal skrive PPene! Og presentere det i plenum.

- PP1: Hvilke problemer og fordeler gir tidlige tiders planlegging og utvikling for oss i dag?
- PP2: Hvilke problemer og fordeler skaper vi for neste generasjon byplanleggere?
- PP3: Hva er de viktigste uenighetene og usikkerhetene knyttet til dette, hva slags (ny) kunnskap om dette kan være (mest) til nytte i dagens planlegging?

Plenum

Hvilke problemer og fordeler gir tidlige tiders planlegging og utvikling for oss i dag?

Hvilke problemer og fordeler skaper vi selv for neste generasjon byplanleggere?

Hva er de viktigste uenighetene og usikkerhetene knyttet til dette, hva slags ny kunnskap kan være til nytte?

Takk for i dag!